

Kann fáa stóran týðning fyri Føroyar:

Føroysk útbjóðing yvirhálar bretska

JAN MULLER
ABERDEEN

Avgerðin hjá føroysku oljuyndugleikunum at brúka oljueissuna í Aberdeen sum almenna startskotið til oljuleiting við Føroyar frá ar 2000 kann eisini hava verið umhugað væl taktiskt. Tí enn hava bretar ikki kunnigjort, nær teirra sokallada »White zone licitation Rounds« verður latin upp. Eingin ivi er millum oljufelag her í Aberdeen, at tað er eitt bæði klókt og taktiskt skilagott stig, tá føroyingar nú spæla út við endaligu tðarættlanini fyri fyrstu útbjóðingini. Nú hava oljufelagini fingið nakad itóki-ligt at halda seg til, og so leingi eingin veit nakad um komandi bretska útbjóðingina í nærum sama óki - í Hvíta ókinum á Atlantsmótinum - so eru oll eygu vend moti føroyska landgrunninum.

Bretar attu at verið fyrr men

Oljuidnaðurin í Bretlandi hevur nú í fleiri ár biðað í spenningini eftir eini loysn í marknatrættum millum

Føroyar og Bretland. Tað er eingin lovna, at tað leingi hevur verið eitt stort ynski at sleppa undir leiting í Hvíta ókinum, sum orsakað av osemjuni, ikki var at-gongiligt.

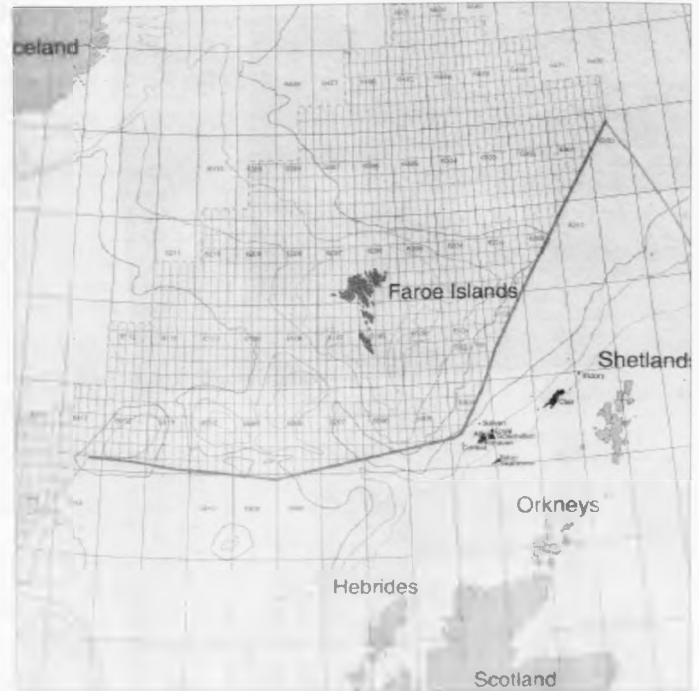
Tá so marknaavtalan varð undirskrivað hövdu flest allir eygleiðarar roknað við, at nú fóru bretar, sum ju hava drúgvur royndir í útbjóðing, at lata sínaundu upp langt áðrenn føroyingar komu so langt. Hetta kundi so vera ein trumfur hjá bretska stjórnini, tí tá vildi hon vera tann fyrsta til at lata upp fyri veruligari oljuleiting í Hvíta ókinum. Men tað gongst ikki alið, sum prestur prædikar. Nú føroyska útbjóðingin varð almannakunngjort er framvegis emki at frætta um tað 19. bretska útbjóðingina.

Sosialurin hevur spurt seg fyri hjá DTI, sum er bretska svarið uppá Oljumála- og Vinnumálastýrni. Har verður sagt, at eingin avgerð er enn tikin um tðarættsetingina, heldur ikki um hvørji óki verða við í eini komandi útbjóðing. Ein avgerð verður ikki tikin fyrr enn seinni í ár.

Hvat framtíðar samvinnu við Føroyar viðvíkur, eitt nú í sambandi við útbjóðingararbeiði, sigur Nell Darby, tíðindakvinna hjá DTI, at tað í lotuni er torført at siga nakad um eitt samarbeiði, sum viðvíkur útbjóðing. Men kortini - tá olju- og gassvirkssemi er farið í gongd í ókinum, kunnu tað væl vera óki av felags áhuga, sum hava við sær, at bretska stjórn og Føroya landsstjórn kunnu arbeiða tætt saman.

Stjórnin í DTI Allan Brooks vitjaði í Føroyum saman við Tony Lloyd, varaúttanríkisráðharra, tá marknaavtalan varð undirskrivað. Tá varð mettt, at bretska útbjóðingin fór at verða kunnigjort í heyst ella í vetur. Nú tykst henda tðarættlanin so ikki at fara at halda.

Vid at almannakunngjort fyrstu føroyska útbjóðingina hava Føroyar yvirhála bretar, sum annars ætlaðu at verða fyrstir við útbjóðing í fjrr. Hvíta ókinum

Oyggin St Kilda í vandasjógvi

Umhvørvisfólk bera ótta fyri teimum avleiðingum, sum oljudáking frá leiting og framleiðslu millum Bretland og Føroyar kann fáa fyri náttúruparadísini St Kilda

JAN MULLER
ABERDEEN

Ein onnur „tökkandi“ bumba undir komandi oljuboring í bretska óki á Atlantsmótinum eru mótmæli, sum er komin fram um dálkingarvanda rundan um oyyna St. Kilda.

Henda oyggi, sum varð bygd til 1930, verður í dag mettt at vera einasta veruliga orórdá náttúrustaði í Bretlandi. Her halda fleiri fuglaslag til. Oyggin er eitt eldorado fyri fugl. Oyggin liggur eisini mitt í einum umráði, har hvalur ferðast bæði norður og suður eftir. Her er talan um smærri hvalaslag og delfinir, og eisini um sjálvan rísan á hovunum Bláhvalin.

Umhvørvisfólk bera ótta fyri, at verður fandi at bora eftir olju vestan fyri Suðuroyggiar (Hebridurnar) so er vandi á ferð. Hóast myndugleikarnir siga, at nærmasu boringarnar eftir olju fara at verða meira enn

50 miles burturi, so bera umhvørvisfólk ótta fyri, at ein oljudáking kann raka oyyna skjótt við vindi og sjógvi.

Tað er felagsskapurin „International Union for the Conservation of Nature“, sum hoyrir undir ST-stovnum UNESCO, sum hevur gjort vart við vandan fyri dálking av St. Kilda. Og hetta hóvar felagsskapum sum Greenpeace væl. Eitt av málunum hjá Greenpeace er netupp at steðga allari oljuleiting á Atlantsmótinum (The Atlantic Margin) Undir herropinum „No new Oil“ sigur Greenpeace, at tað er óneyðugt at leita eftir olju, tí verandi longu kendu goymslur eru nóg stórar. Felagsskapurin hevur gjort vart við, at eitt av heimsins ríkastu koralplássum er netupp á havbotninum millum Føroyar og Hetland.

Vist verður eisini vandan frá verandi framleiðslu-skipum í Hetlandsrennuni. Hóast myndugleikar og oljufelag siga, at eingin vandi er fyri dálking, so

bera umhvørvisfólk ótta fyri, at umskipanin av olju flótandi framleiðsluskipunum á opnum havi í sokallad „Shuttle-tangaskip“ er ikki trygg nokk. Kemur hól á í ringum verði kann hetta gerast ein vanlukka, sum so aftur kann raka eitt náttúruríkt óki sum St. Kilda.

Nú Føroyar longu hava kunnigjort fyrstu útbjóðing sín verður áhugavert at vita, hvat og um Greenpeace fer at gera nakad. Og um Greenpeace fer at forða seismikk-skipum og boripallum at virka í føroyska partinum av Hvíta ókinum, verður áhugavert at vita, hvat føroyskir/danskir myndugleikar fara at fyrítaka sær

Bretska útbjóðingin seinkað:

Greenpeace liggur í buktini

JAN MULLER
ABERDEEN

Fleiri eygleiðarar á oljumeessuni í Aberdeen, sum Sosialurin hevur tsað við, halda tað vera eitt klókt av føroyingum at almannakunngjort fyrstu útbjóðing áðrenn bretar koma við síni útbjóðing. Av tí at baðar hesar útbjóðingar fara at levna um Hvíta ókið er oljuidnaðurin sera áhugaður at vera við. Og so leingi bretar ikki hava tikið nakra avgerð, so kann tað koma at gagna áhuganum fyri eini føroyskari útbjóðing.

Hvor er so orsokin til, at bretar enn ikki hava kunnigjort sína útbjóðing kundi verið spurt. Svárið

er einfalt: umhvørvisfelagsskapurin Greenpeace liggur í buktini. Talan er um at nokta ávis umhvørviskrøv í eini EU-lóg, sum bretska stjórnin hevur góðkent. Greenpeace er farin til rættarmyndugleikarnar við málinum og tann 11. oktober skal ein domari gera av, antin ein frageiðing frá Greenpeace ella ein frá bretska olju- og idnaðarmyndugleikunum skal verða tikin til efturtekta.

Verður tann frá Greenpeace góðkend, so er sannlíkt, at málið verður roynt í rættinum. Tað kann so taka drúgvu tíð og tað fer so aftur at seinna eina komandi útbjóðing.

DTI hevur ongur viðmerkingar til hetta málið, men Sosialurin veit at siga

frá, at málið verður tikið í størsta álvara hjá bretska oljuyndugleikunum. Og nú føroyskir myndugleikar hava almannakunngjort sína fyrstu útbjóðing kann hetta koma bretska oljuyndugleikum illa við. Hinvegin kann sigast, at tað gongur ikki long tíð frá tí at bretar kunnjort eina tryggja útbjóðing til loyvin fyrliggja. Teir hava ekspertisuna og royndir at avgreiða slíkt skjótt. Tískil eru eini møguleikar fyri, at ein bretska útbjóðing kann verða latin upp og hildin, áðrenn tann føroyska. Tað jóðar annars, at tað er ikki ósannlíkt, at útbjóðingarnar verða samtíðis.

Sosialurin

- hann er har tað hendir